

Reis Tadzjikistan

Perspectief voor doven

We werden koninklijk ontvangen in het gebouw van de 'National Association voor doven' in Dushanbe. Een mooie instap in het project voor doven 'development without borders'.

Verwelkoming in het gebouw met vernieuwde lokalen in Dushanbe

De renovatie van drie vaklokalen wekte onze bewondering. Vloeren, kozijnen tafels, stoelen, kozijnen, computers, naaimachines, een oven, alles was nieuw. En de hele renovatie was zeer professioneel uitgevoerd door dove mensen.

We volgden de lessen in het timmerlokaal, het naailokaal, het kooklokaal en het computerlokaal. De lessen werden gegeven door dove leerkrachten. In Rudaki (ten zuiden van Dushanbe) bezochten we een school waar dezelfde renovaties en inrichting doorgevoerd waren. Een gesprek met een dove docent en zijn contact met de leerlingen in het computerlokaal waren voor ons een bevestiging dat de dove leerkracht voor de klas het meest ideale is.

De vrouw (midden) sprak haar dank uit voor alles. Meer kansen voor doven.

In het Vaksh district, ten zuiden van Bokhtar, tegen de grens van Afghanistan werden we verwelkomd door een enthousiaste, overijverige dove man die zich het lot van dove kinderen aantrok. Hij stichtte 30 jaar geleden een schoolje met een paar kinderen op het terrein van een bestaande school. Geholpen door de organisatie Caritas konden vier lokalen gerealiseerd worden. Er zijn nu 52 leerlingen en 9 leerkrachten. De onderwijzers worden betaald door de overheid. Vijftien leerlingen uit de verre dorpen vangt hij op in zijn eigen huis. Wat een belangeloze inzet!

In het midden het enthousiaste hoofd

Afwassen in de pauze

Hoewel deze school niet tot ons project behoort, vertellen we het wel. Omdat we hier zien hoe het hoofd van deze school, zelf doof, bewijst hoe belangrijk het voor dove kinderen is, dat er in hun taal gecommuniceerd wordt.

Overigens merkten we de liefde en betrokkenheid ook in de andere scholen die we bezochten.

Bijvoorbeeld toen we later in de week 500 km naar boven reisden, naar Khujand.

We bezochten de dovenschool in Khistevarz, tegen de prikkeldraad-grens met Kyrgizië. We volgden lessen in de vaklokalen en voerden gesprekken met docenten en leerlingen.

Op alle scholen werden we overladen met cadeautjes, producten in de lessen gemaakt. Zoveel dat we in de bazaar een big bag hebben aangeschaft. Overigens zagen we dat de scholen concreet bezig zijn om in de lessen vervaardigde producten op de markt (bijvoorbeeld kleding en houtproducten) te brengen, zodat ze zelf weer nieuwe materialen kunnen aanschaffen.

Geslaagd!

Een groot aantal leerkrachten konden we die middag in Khistevarz een certificaat of een diploma uitreiken. Een diploma geeft de wettelijke mogelijkheid om doventolk te zijn. Winst! We proefden een grote betrokkenheid bij deze leerkrachten, ook toen we een rondgang langs de klaslokalen maakten. Die betrokkenheid wordt niet in de laatste plaats geïnspireerd door de directrice.

Investeren in gebarenlessen

Met de directie van de 'National Association' spraken we door over de toekomstige bestemming van het gebouw. Centraal kunnen van hieruit gebarencursussen georganiseerd worden voor bijvoorbeeld ouders en andere belanghebbenden. De bedoeling is om van het gebouw een multifunctioneel centrum te maken.

We hadden goede gesprekken met moeders van dove kinderen. Zij volgden gebarencursussen en waren zeer enthousiast. Misschien vertolkte die ene moeder het nog het mooist: "Ik kan nu met mijn kind communiceren."

We ontmoetten een groot aantal ouders samen met hun dove kinderen in de prachtige botanische tuin, in de buurt van Dushanbe.

Ze bereidden een heerlijke lunch voor ons en de kinderen deden spelletjes. Voor ons een mooie gelegenheid om in een ongedwongen setting een beeld te krijgen van hun ervaringen in het project. Prachtige dag in een fantastische omgeving.

Het team investeert veel in de organisatie van gebarencursussen voor ouders en leerkrachten.

Trouwens ook mensen uit de wereld van het bankwezen, de overheid en politie volgden een cursus. Deze ontwikkeling komt de waardering en erkenning van doven alleen maar ten goede. Integratie is een niet onbelangrijke doelstelling van het project.

Kerk en geloof

We maakten een kerkdienst mee waarin alles voor de doven getolkt werd. Tijdens de dienst volgden de doven een bijbelstudie in gebaren. 's Middags hadden we met de doven, hun gezinnen en een aantal gemeenteleden een ongedwongen bijeenkomst bij een rivier. Het werd een gezellige lunch en het gaf ons de gelegenheid nader met hen kennis te maken.

Bijbelstudie in gebaren in Dushanbe

Kinderkring

In Khujand ontmoetten we pastor Timur, zijn vrouw en een aantal jongeren. Een bijzonder actieve groep waarin ieder een taak kreeg toebedeeld. Zo traint een van de jongeren een voetbalteam. Hij benut de gelegenheid om hen te vertellen over Jezus. Opvallend dat in toenemende mate veel jongeren zich aangetrokken voelen tot deze gemeente. Voor ons was het bijzonder dat – net op tijd – het boekje over Paulus in het Tadzjieks klaar was. Later hadden we nog twee ontmoetingen met Timur en zijn vrouw.

We waren onder de indruk van hun evangelisatieverhalen en hun zorg voor kinderen, jongeren en volwassenen die gedoemd zijn op straat te leven en vaak eten en drinken moeten ontberen. Elke week gaat een team hiernaartoe om 70 tot 100 mensen eten en drinken te brengen. Maar ook om te bemoedigen en te spreken over het geloof. Schrijvende verhalen, maar ook mooie ervaringen. Ze vragen ons gebed.

Presentatie van het boekje over Paulus in het Tadzjieks.

Gesprek met jongeren

Tot slot

We gaan Tadzjikistan missen. Tamano en haar team, Timur en de jongeren. We genoten van de oude cultuur; zo moet het zijn geweest toen God Abraham riep als we de oude muren in Hissor zien en in Khujand. We gaan het straatbeeld missen, de toeterende auto's rijdend langs de medeweggebruikers, de ezels en de schapen. De katoenplukkers, de bazaar, de scholen, de kinderen en de teamleden, het ligt alles achter ons. Maar we gaan als dankbare mensen terug!

In de Bazaar ontmoeten we de meisjes van het doveninternaat in Khistevarz

We kunnen terugzien op een zeer intensieve en geslaagde missie. Gelet op de doelstellingen van het project, kunnen we vaststellen dat er een duidelijke vooruitgang is. Allereerst in de ontwikkeling van de gebarenlessen. Zowel voor de ouders, maar zeker ook voor de leerkrachten. De uitreiking van de certificaten en diploma's was wel een hoogtepunt. Wat in Nederland gemeengoed is, is in Tadzjikistan een echte omwenteling. "Wat hier nu gebeurt, is in geen dertig jaar gebeurd", zei de voorzitter van de

dovenraad. Ook een andere doelstelling krijgt steeds meer vorm, namelijk de doven kansen bieden een opleiding te volgen en hen zo toe te leiden naar werk.

Onze stichting begeleidt het hele proces faciliterend en financierend. Het komende jaar buigt het team zich over de vraag hoe het in de toekomst meer selfsupporting kan worden. Bijvoorbeeld door verantwoordelijkheden naar de scholen en de overheid te brengen. Een ontwikkeling waarbij de scholen producten op de markt brengt zodat van de opbrengst nieuwe materialen gekocht kunnen worden, is al een mooi voorbeeld.

Tadzjikistan is een arm land. Veel directe financieringsmogelijkheden zijn er niet. Samen moeten we bewaken dat het proces van integratie blijft doorgaan.

Het team bestaat uit christenen. We hebben gemerkt dat er vanuit de moslimwereld zeer positief naar hen gekeken wordt. Een goede blijvende verhouding vraagt veel inspanning.

Maar onder de zegen van onze goede God zal dat zeker lukken.

***Piet en Dineke Compaan, projectleiders stichting 'Vrienden van Effatha'.
Oktober 2025***

Samen met het hoofd van het project, Tamano Malikova voor het gerestaureerde fort in Hissar (3000 jaar geleden gebouwd)